

«Քայլ առ քայլ» բարեգործական հիմնադրամ

«Նախադպրոցական հաստատության մանկավարժական աշխատողների մասնագիտական կարողությունների և հմտությունների զարգացման» ծրագիր

ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

Թեմա՝ **Նախադպրոցականի կարողունակությունների ձևավորման հիմնահարցը**

Դաստիարակ՝ **Մարինե Բաբայան**

Հաստատություն՝ **Սիսիանի թիվ 1 ՆՈՒՀ, Անգեղակոթի գործող խումբ**

Սիսիան 2023

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ.....	3
Գլուխ 1.ՆԱԽԱԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՉԱՓՈՐՈՇՉԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐԸ.....	5
Գլուխ 2.ՆԱԽԱԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ՏԱՐԻՔԻ ԵՐԵԽԱՆԵՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԿԱՐՈՂՈՒՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ.....	7
Գլուխ 3.ՆԱԽԱԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՖԻԶԻԿԱԿԱՆ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՎՈՂ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԸ՝ ՈՐՊԵՍ ՆԱԽԱԴՊՐՈՑԱԿԱՆՆԵՐԻ ԿԱՐՈՂՈՒՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԶԱՐԳԱՅՄԱՆ ՆԱԽԱՊԱՅՄԱՆ.....	11
ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔ.....	13
ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ.....	16
ՕԳՏԱԳՈՐԾՎԱԾ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ.....	17

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

«Կառավարությունը 2021թ. մայիսի 13-ին հաստատել է նախադպրոցական կրթության պետական չափորոշիչը, որով սահմանվում են երեխայի զարգացման, կրթական ծրագրերի բովանդակության պարտադիր նվազագույնը, երեխաների ուսումնական բեռնվածության առավելագույն ծավալը և երեխաներին ներկայացվող որակական պահանջները:

Չափորոշիչի հիմքում նախադպրոցական տարիքի երեխաների կարողունակությունների վրա հիմնված մոտեցումն է: Այն ներառում է, մասնավորապես, ուսումնադաստիարակչական հիմնական բնագավառները, կրթական ծրագրի բաղադրիչները և դրանց սահմանման մանկավարժահոգեբանական սկզբունքները, երեխաների ուսումնական, խաղային բեռնվածության առավելագույն չափը կամ դրանց հարաբերակցությունը, երեխաների զարգացման ընթացքի և առաջադիմության մակարդակի դիտարկման ձևերը:

Սույն աշխատանքի արդիականությունը պայմանավորված է նախադպրոցական կրթության պետական չափորոշիչի ներդրման հետևանքով նախադպրոցական տարիքի երեխաների մոտ համապատասխան կարողունակությունների ձևավորման կարևորությամբ և անհրաժեշտությամբ:

Աշխատանքի նպատակն է վերհանել նախադպրոցական տարիքի երեխաների մոտ համապատասխան կարողունակությունների ձևավորման կարևորությունը և անհրաժեշտությունը, ինչպես նաև մատնանշել վերջիններիս ձևավորման ուղիները:

Սույն նպատակի ձեռքբերման համարն առանձնացրել ենք հետևյալ խնդիրները.

1. ներկայացնել նախադպրոցական կրթության պետական չափորոշիչի հիմնական դրույթները.

2. առանձնացնել նախադպրոցական տարիքի երեխաների ակնկալվող կարողունակությունները.

3.մատնանշել նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների ֆիզիկական միջավայրին ներկայացվող պահանջները՝ որպես նախադպրոցականների կարողունակությունների զարգացման նախապայման:

Աշխատանքի տեսական և մեթոդական հիմք են հանդիսացել ՀՀ կառավարության կողմից 2021թ. մայիսի 13-ին հաստատված նախադպրոցական կրթության պետական չափորոշիչը, ինչպես նաև մի շարք այլ աղբյուրներ:

Գլուխ 1. ՆԱԽԱԴԴՐՈՑԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՉԱՓՈՐՈՇՉԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐԸ

Նախադպրոցական կրթության պետական կրթական չափորոշիչը (այսուհետ՝ չափորոշիչ) հանրակրթության պետական կրթական չափորոշիչի բաղկացուցիչ մաս կազմող նորմատիվ իրավական ակտ է, որը սահմանում է նախադպրոցական տարիքի երեխաների (ըստ տարիքային խմբերի) զարգացման կրթական ծրագրերի բովանդակությունը, նրանց ներկայացվող վերջնարդյունքները, ուսումնական բեռնվածության առավելագույն ծավալը, նախադպրոցական տարիքի երեխաների կրթության և զարգացման վերջնարդյունքի ապահովման հիմքերը:

Չափորոշիչի հիմքում նախադպրոցական տարիքի երեխաների կարողունակությունների վրա հիմնված մոտեցումն է:

Չափորոշիչը ներառում է՝

1) ուսումնադաստիարակչական հիմնական բնագավառները, կրթական ծրագրի բաղադրիչները և դրանց սահմանման մանկավարժահոգեբանական սկզբունքները.

2) երեխաների ուսումնական, խաղային բեռնվածության առավելագույն չափը կամ դրանց հարաբերակցությունը.

3) երեխաների զարգացման ընթացքի և առաջադիմության մակարդակի դիտարկման ձևերը.

4) նախադպրոցական ուսումնական հաստատություններում ներառական և երեխայակենտրոն միջավայրի չափանիշները, որոնք հաստատում է կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմինը.

5) նախադպրոցական ուսումնական հաստատություններում երեխայի անվտանգ միջավայրի և աղետներին պատրաստվածության չափանիշները:

Չափորոշիչը հանդիսանում է երեխայակենտրոն կրթության հիմքը. հնարավորություն է ընձեռում արձագանքելու երեխաների կարիքներին և

հետաքրքրություններին, հարգելու յուրաքանչյուր երեխայի անձը, խթանելու համատեղ ուսումնառության գործընթացը:

Ըստ չափորոշչի, մշակվում են միջին և բարձրագույն մասնագիտական հաստատությունների նախադպրոցական ֆակուլտետների (բաժինների) ուսումնական ծրագրեր և վերապատրաստումների թեմատիկ պլաններ, ծնողական կրթության ծրագրեր:

Նախադպրոցական տարիքի երեխաների կրթության բովանդակությունը հիմնականում ներառում է զարգացման հետևյալ ոլորտները՝

- 1) շարժողական ոլորտ.
- 2) խոսքի և հաղորդակցական ոլորտ.
- 3) հուզական, սոցիալ-անձնային ոլորտ.
- 4) իմացական ոլորտ.
- 5) ինքնասպասարկման, անվտանգության, առողջ ապրելակերպի ոլորտ:

Նախադպրոցական երեխաների համար սահմանված հինգ ոլորտների համար նախատեսվում են վերջնարդյունքներ, այսինքն՝ ինչ պետք է կարողանան անել և ինչ պիտի հասկանան վեց տարեկան երեխաները: Օրինակ՝ մինչև 1 տարեկան երեխաները պետք է ապահովվեն մանկական երաժշտական գործիքներով, նկարազարդ, կտորից գրքերով, գունավոր մատիտներով, ճոճանակով եւ այլն:

1-ից մինչև 3 տարեկան երեխաների խմբասենյակում պետք է առկա լինեն խճանկարներ, «մատրյոշկա» տիկնիկներ, երկրաչափական տարբեր անցքերով աղյուսիկներ, գունեղ նկարներով գրքեր, գրենական պիտույքներ:

Իսկ 3-ից մինչև 6 տարեկան երեխաների խմբասենյակում նախատեսվում են բազմապիսի դիդակտիկ խաղեր (լոտո, դոմինո, նկարների հավաքածուներ), տարբեր

սյուժետային խաղային հավաքածուներ, լեգոներ և խաղալիքներ (դոմինո, շաշկի, շախմատ և այլն), ազգային եւ այլազգի կենցաղի առարկաների նմուշներ:

Գլուխ 2 .ՆԱԽԱԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ՏԱՐԻՔԻ ԵՐԵՒԱՆԵՐԻ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԿԱՐՈՂՈՒՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Կարողունակությունները նախադպրոցական տարիքի երեխաների կողմից ուսումնառության և դաստիարակության գործընթացում ձեռք բերված գիտելիքի, հմտությունների, արժեքների և դիրքորոշումների հիման վրա ըստ իրավիճակի արդյունավետ ու պատշաճ արձագանքելու ձևեր են: Նախադպրոցական տարիքի երեխաների կարողունակությունները ձևավորվում են ուսուցման և դաստիարակության կազմակերպման միջոցով:

Նախադպրոցական տարիքի երեխաների զարգացման և կրթական վերջնարդյունքները նկարագրում են, թե ինչ պիտի իմանա, կարողանա անել և հասկանա վեց տարեկան երեխան: Վերջնարդյունքներն ուղղված են կարողունակությունների ձևավորմանը:

Սահմանված հինգ՝ շարժողական, խոսքի և հաղորդակցման հուզական, սոցիալ-անձնային, իմացական, ինքնասպասարկման, անվտանգության, առողջ ապրելակերպի ոլորտներում, երեխաները պետք է տիրապետեն 9 կարողունակությունների՝ լեզվական և հաղորդակցական, ճանաչողական և մոտիվացիոն, ինքնաճանաչողական և սոցիալական, ժողովրդավարական և քաղաքացիական, թվային և մեդիա, մշակութային, մաթեմատիկական և տեխնիկական, տնտեսական, ֆիզիկական կրթության և առողջ ապրելակերպի:

Նախադպրոցական կրթության կարողունակություններն են՝

1) *լեզվական և հաղորդակցական կարողունակություն*՝ երեխան տիրապետում է գրական հայերենին, հաղորդակցվում տարբեր իրավիճակներում և միջավայրերում, դրսևորում խոսքային և ոչ խոսքային ակտիվություն՝ մասնակցություն ունենալով հասարակական կյանքին: Ընդունակ է ճանաչել բանավոր ներկայացվող երևույթները, ըմբռնել, նկարագրել, մեկնաբանել դրանք, ներկայացնել բացատրություններ: Երեխան ունակ է կողմնորոշվել լեզվական միավորներում՝

հնչյուն, բառ, նախադասություն, ունի տարրական պատկերացումներ վանկի, հնչյունի և տառի մասին, ինքնուրույն ձևակերպում է սեփական մտքերը՝ ազատ և կապակցված արտահայտելով կարծիք, վերաբերմունք որևէ երևույթի մասին:

2) *ճանաչողական և մոտիվացիոն կարողունակություն*՝ երեխան, իր տարիքին համապատասխան, ընդունակ է պատճառահետևանքային կապեր տեսնել երևույթների, իրադարձությունների միջև, ճանաչել առարկաների և օբյեկտների կապերը, հարաբերությունները, նոր խնդիրներ լուծել: Դրսևորում է ակտիվություն, հետաքրքրասիրություն, ճանաչողական հետաքրքրություն աշխարհի, առարկաների և երևույթների, ինչպես նաև հարաբերությունների կառուցման հանդեպ:

3) *ինքնաճանաչողական և սոցիալական կարողունակություն*՝ երեխան ճանաչում է իր արտաքին առանձնահատկությունները, ձեռք է բերում սեռադերային պատկերացումներ: Երեխան ունի պատկերացում սեփական հնարավորությունների մասին, վստահություն սեփական ուժերի և կարողությունների հանդեպ: Ընդունակ է ինքնակազմակերպվելու, դրսևորում է ինքնուրույնություն և ինքնասպասարկման հմտություններ: Գործողություններում դրսևորում է նպատակաուղղվածություն և կենտրոնացվածություն: Երեխան ճանաչում է սեփական և այլոց հույզերը, կարողանում է կառավարել սեփական հույզերը: Շփման մեջ նախաձեռնող և կառուցողական է, դրսևորում է ընկերակցելու, համագործակցելու հմտություններ:

4) *ժողովրդավարական և քաղաքացիական կարողունակություն*՝ նախադպրոցական տարիքում երեխան տիրապետում է բարեվարքության և սոցիալական արդարության պարզագույն կանոններին. դրսևորում է հարգանք և հոգատարություն շրջապատի հանդեպ, գնահատում է արարքների բարոյական ուղղվածությունը: Ճանաչում է հայրենիքը, Հայաստանի խորհրդանիշները (դրոշ, զինանշան, օրհներգ), դրսևորում է սեր և նվիրվածություն հայրենի երկրի հանդեպ: Ունի տարրական պատկերացումներ սեփական իրավունքների ու պարտականությունների մասին:

5) *թվային և մեդիա կարողունակություն*՝ երեխան ունի տարրական պատկերացումներ մեդիայի վերաբերյալ, կողմնորոշվում է մեդիա բազմազանության մեջ, մեծահասակի աջակցությամբ գնահատում է ներկայացված տեղեկատվությունը, այն համադրում սեփական պատկերացումներին՝ դրսևորելով քննադատական և

ընտրողական մոտեցում: Երեխան կարողանում է օգտվել մեղիա տարրական գործիքներից՝ միևնույն ժամանակ հասկանալով դրանց կիրառման հնարավոր վտանգները և այդ հարցում սեփական պատասխանատվությունը: Երեխան դրսևորում է առարկաների, երևույթների մոդելավորման և ստեղծագործական կարողություններ, տարբերում է իրական և վիրտուալ աշխարհները, հասկանում դրանց տարբերությունները.

6) *մշակութային կարողունակություն*՝ երեխան կարողանում է գնահատել գեղեցիկը, ճանաչում և վերլուծում է հանրահայտ հայ և արտասահմանյան մանկագիրների գեղարվեստական ստեղծագործությունները, ճանաչում է ազգային և համաշխարհային մշակութային նմուշների ինքնատիպությունը:

7) *մաթեմատիկական և տեխնիկական կարողունակություն*՝ երեխան կարողանում է կատարել պարզ մաթեմատիկական գործողություններ, համեմատում է առարկաները և երևույթները, ճանաչում է թվանշանները, տիրապետում է նախաթվային և թվային հասկացություններին. երեխան կարողանում է որոշել առարկաների քանակը, համեմատել դրանք ըստ մեծության, չափի, ձևի և գույնի, երկրաչափական պատկերներն ըստ հատկանիշների:

8) *տնտեսական կարողունակություն*՝ երեխան կարողանում է համարժեք ճանաչել և վերլուծել մեծերի աշխատանքը և դրանից ստացված արդյունքները: Ճանաչում է բնության երևույթները, գիտի բնության առանձին երևույթների վտանգների, դրանցից պաշտպանվելու մասին, անվտանգ վարքագիծ է դրսևորում բնության առանձին երևույթների՝ կայծակի, ամպրոպի, կարկուտի, անձրևի, մառախուղի ժամանակ.

9) *ֆիզիկական կուլտուրայի կարողունակություն*՝ երեխան պատկերացում ունի ֆիզիկական վարժությունների առողջարարական նշանակության, առողջ սննդի, առողջ ապրելակերպի վարման հիմնական կանոնների՝ օրգանիզմի կոփման, օրվա ռեժիմի, հիգիենիկ կանոնների, ճիշտ կեցվածքի պահպանման մասին: Երեխան ընդունակ է ճիշտ կատարելու մարմնամարզական, աթլետիկական վարժություններ: Վարժությունների կատարման ընթացքում, շարժախաղերում, թիմային խաղերում դրսևորում է ինքնուրույնություն:

Նախադպրոցական երեխաների համար սահմանված հինգ ոլորտների համար նախատեսվում են վերջնարդյունքներ, այսինքն՝ ինչ պետք է կարողանան անել և ինչ պիտի հասկանան վեց տարեկան երեխաները:

Լեզվական և հաղորդակցական կարողունակության շրջանակում երեխան պետք է տիրապետի գրական հայերենին, հաղորդակցվի տարբեր իրավիճակներում և միջավայրերում, դրսևորի խոսքային և ոչ խոսքային ակտիվություն՝ մասնակցություն ունենալով հասարակական կյանքին: Ընդգծվում է, որ երեխան ունակ է կողմնորոշվել լեզվական միավորներում՝ հնչյուն, բառ, նախադասություն, ինքնուրույն ձևակերպում է սեփական մտքերը՝ ազատ և կապակցված արտահայտելով կարծիք, վերաբերմունք որևէ երևույթի մասին:

Ինքնաճանաչողական և սոցիալական կարողունակության շրջանակում երեխան պետք է ճանաչի իր արտաքին առանձնահատկությունները, ձեռք բերի սեռադերային պատկերացումներ: Սա թերեւս ամենաքննարկվող հարցերից մեկն է, որ մեր հասարակության մի շերտի կողմից առարկվում և չէր ընդունվում:

Ժողովրդավարական և քաղաքացիական կարողունակությունը ենթադրում է, որ նախադպրոցական տարիքում երեխան բացի սոցիալական արդարության պարզագույն կանոններին տիրապետելուց, ճանաչում է հայրենիքը, Հայաստանի խորհրդանիշները /դրոշ, զինանշան, օրհներգ/, դրսևորում է սեր և նվիրվածություն հայրենի երկրի հանդեպ:

Թվային և մեդիա կարողունակությունը սահմանում է, որ երեխան տիրապետի մեդիագրագիտության և անվտանգության հիմնական կանոններին՝ հասկանալով դրանց հետ կապված վտանգները: Այս կարողունակությունը կձևավորվի ավագ խմբի երեխաների մոտ. համակարգիչը կօգտագործվի ոչ թե խաղեր խաղալու համար, այլ երեխային տեղեկություն տալու այն անվտանգ օգտագործելու մասին, այսինքն՝ մեդիագրագիտության և մեդիաանվտանգության կանոններին տիրապետելու համար երեխան պետք է ունենա անհրաժեշտ գիտելիքներ:

Մշակութային կարողունակությունը հնարավորություն կտա երեխաներին գնահատել գեղեցիկը, ճանաչել և վերլուծել հանրահայտ մանկագիրների գեղարվեստական ստեղծագործությունները՝ արվեստի միջոցով արտահայտելով սեփական հույզերը, զգացմունքներն ու տպավորությունները:

Մաթեմատիկական և տեխնիկական կարողունակությունը սահմանում է, որ երեխան կարողանում է կատարել պարզ մաթեմատիկական գործողություններ, համեմատում, հետազոտում է առարկաները և երևույթները, գտնում է տարբեր խնդիրների լուծումներ, ճանաչում է թվանշանները:

Տնտեսական կարողունակություն. Երեխան կարողանում է համարժեք ճանաչել և վերլուծել մեծերի աշխատանքը և դրանից ստացված արդյունքները: Ունի տարրական պատկերացումներ շրջակա միջավայրի և դրա պահպանման վերաբերյալ:

Ճանաչողական և մտքի վազիոն կարողունակության շրջանակում երեխան պետք է կարողանա՝ պատճառահետևանքային կապեր տեսնել երևույթների, իրադարձությունների միջև, ճանաչի առարկաների և օբյեկտների թաքնված կապերը:

Գլուխ 3. ՆԱԽԱԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՖԻԶԻԿԱԿԱՆ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՎՈՂ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԸ՝ ՈՐՊԵՍ ՆԱԽԱԴՊՐՈՑԱԿԱՆՆԵՐԻ ԿԱՐՈՂՈՒՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՆԱԽԱՊԱՅՄԱՆ

Նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունում *1-ից մինչև 3 տարեկան* երեխաների զարգացնող միջավայրին ներկայացվող պահանջներն են՝ 1) խմբասենյակում կան խաղային պարագաներ երեխաների ճանաչողական զարգացման համար՝ խճանկար, «մատրյոշկա» տիկնիկներ, բուրգ, երկրաչափական տարբեր անցքերով աղյուսիկներ, գնդակներ, փոքրիկ մեքենաներ, գրքեր՝ գունեղ նկարներով: 2) կան երեխաների սյուժետային խաղերի համար նյութեր. տիկնիկներ, տարբեր չափերի կենդանիներ, տիկնիկների հագուստ, խաղալիք կահույք, տարբեր ձևերի և գույների կառուցողական նյութեր, խաղալիք-հեռախոսներ և այլն: 3) կան խաղային նյութեր և սարքավորումներ՝ երեխաների երաժշտական ունակությունների

զարգացման համար. 4)կան նյութեր և սարքավորումներ՝ երեխաների ստեղծագործական գործունեության համար. ալբոմներ, թղթեր, վրձիններ, մատիտներ, ֆլումաստերներ, պլաստիլին և այլն. 5) առկա է երեխաների համատեղ խաղերի համար առանձնացված հատված. 6) բոլոր խաղալիքները, նյութերը երեխաների համար հասանելի են. 7) տարածքը զարդարված է գունեղ նկարներով, ծաղիկներով, բույսերով:

Նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունում *3-ից մինչև 6 տարեկան* երեխաների զարգացնող միջավայրին ներկայացվող պահանջներն են՝ 1) հաստատությունում կան սարքավորումներ և դիդակտիկ միջոցներ երեխաների համակողմանի զարգացման համար. 2) տեսալսողական միջոցներ. 3) ալբոմներ, գեղարվեստական գրականություն և այլ նյութեր երեխաների տպավորությունները հարստացնելու համար. 3) խաղեր երեխաների ինտելեկտուալ զարգացման համար (դոմինո, շաշկի, շախմատ և այլն). 4) խաղալիքներ և սարքավորումներ սենսորային զարգացման համար. 5) դիտողական, նկարազարդ նյութեր. 6) բժշկական սարքավորումներ երեխաների բուժկանխարգելիչ միջոցառումների համար. 7) ստեղծված են պայմաններ երեխաների երաժշտական գործունեության համար. 8) առկա է երաժշտական դահլճ. 9) հաստատությունում կան պետական խորհրդանիշների անկյուն (դրոշ, զինանշան, օրհներգ). 10)խմբասենյակում առկա են երթևեկության կանոններին ծանոթացնող դիդակտիկ խաղեր և խաղալիքներ. 11) հաստատությունում ստեղծված են պայմաններ երեխաների ֆիզիկական զարգացման համար. առկա է մարզադահլիճ, ֆիզիկական ակտիվության համար անհրաժեշտ սարքավորումներ, մարզական գույք. 12) խմբասենյակում կան նյութեր և սարքավորումներ երեխաների մոտ թվի, մեծության, տարածական և ժամանակային պատկերացումների ձևավորման համար (թվանշաններ, կշեռքներ, չափման միավորներ գրատախտակ, օրացույց, ժամացույց. և այլն):

ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔ

Ինտեգրված. Խոսքի զարգացում և նկարչություն

Թեմա՝ Ըստ Հ.Թումանյանի «Իրիկուն» ստեղծագործության

3-4 կրտսեր խումբ

Տևողությունը՝ 20-25 րոպե

Նպատակը՝

- Կսովորեն հետևյալ նոր բառերը. սվսվալ, ծվծվալ, ոստոստալ
- Կզարգացնեն միմյանց հետ խոսելու, միմյանց լսելու հմտությունները:
- Կզարգացնեն պատմելու հմտությունները:

Նյութեր՝

- Ա4 թղթեր, մարկերներ, գունավոր մատիտներ, մկրատ, սոսինձ, կարիչ, կերպարների մեծ նկարներ, պատմվածքի բոլոր հերոսների նկարների ուրվագծերը:

Մեթոդներ՝

Անհատական, զույգերով, փոքր խմբերով, մեծ խմբով

Ընթացքը

Խթանման փուլ

- Երեխաները նստած են սեղանների շուրջ 3-4 հոգանոց խմբերով:
Դաստիարակը գրատախտակին ցուցադրում է 3 մեծ նկար՝ արև, որսորդ և նապաստակ և հանձնարարում է. Երեխաներ նայեք այս նկարներին և խմբով հորինեք մի պատմություն այս 3 նկարների շուրջ:

- Տրվում է 5 բույս ժամանակ: Դաստիարակը լուռ շրջում է և հետևում , որ բոլոր երեխաները մասնակցեն:

- Եթե փոքր խմբերի քանակը մինչև 4-ն է, ապա բոլոր խմբերը կարող են բարձրաձայն պատմել իրենց խմբի պատմությունը: Եթե խմբերը շատ են, ապա խմբերը միմյանց են պատմում իրենց պատմությունները:

Իմաստի ընկալման փուլ

- ***Բարձրաձայն ընթերցանություն.***

Երեխաները շարունակում են մնալ նստած սեղանների շուրջ:

- Դաստիարակը ընթերցում է Հ. Թումանյանի «Իրիկունը» և յուրաքանչյուր կերպարի մասին կարդալիս փակցնում է համապատասխան նկարը:

- Տեքստի ավարտից հետո քննարկման միջոցով ամփոփել օգտագործելով հետևյալ հարցերը.

- Ի՞նչը քեզ դուր եկավ այս պատմության մեջ:

- Ի՞նչ նմանություն կար ձեր հորինած և այս պատմության մեջ:

Բոլոր հարցերը երեխաները նախ քննարկում են փոքր խմբերով, ապա դաստիարակը հարցնում է 2-3 երեխայի:

- Խմբային աշխատանք.

- Մտածեք և միմյանց հետ քննարկեք, թե ինչ եղավ հետո:

- Լսել 2-3 պատասխան խմբից:

- Նախօրոք սեղաններին պետք է դրված լինեն պատմվածքի բոլոր հերոսների նկարների ուրվագիծը և գունավոր մատիտներ: Երեխաները ընտրում են և գունավորում իրենց դուր եկած կերպարին (փոքրերը գունավորում են, մեծերը նկարում են):

- Դաստիարակը հանձնարարում է երեխաներին դասավորել նկարները ըստ հերթականության և խմբում պատմել պատմվածքը:

Աշխատանքի ավարտից հետո առաջարկել երեխաներին շրջել խմբասենյակում և նայել, թե մյուս երեխաները ինչպես են դասավորել նկարները:

Ֆիզկուլտ դադար

Թևերը թափահարում ենք և ծլվում թռչնակի պես:

Ոստոստում ենք նապաստակի պես:

Սվսվալ տերևի պես:

Ման ենք գալիս որսորդի պես:

Երեխաները նստում են սեղանների շուրջ:

- Դաստիարակը ասում է, որ յուրաքանչյուր խումբ պետք է գիրք պատրաստի պատմվածքի մասին՝ օգտագործելով նկարները:

Կռադատման փուլ

- Երեխաները շրջում են խմբում և միմյանց ցույց են տալիս իրենց պատրաստած գրքերը: Գրքերը ամրացվում են ցուցադրության պատին:

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

Այսպիսով, նախադպրոցական կրթության պետական կրթական չափորոշիչը պետք է համահունչ լինի վաղ մանկության զարգացման ոլորտում Հայաստանի Հանրապետությունում և միջազգային ասպարեզում տեղի ունեցող ժամանակակից կարևորագույն գործընթացներին:

Նախադպրոցական կրթության չափորոշիչի փոփոխությունը պայմանավորված է հանրակրթության պետական նոր չափորոշիչի ընդունմամբ, որտեղ նախադպրոցական կրթությունը դիտարկվում է հանրակրթության նախնական աստիճան և նպատակ ունի ապահովել նախադպրոցական կրթության համակարգից երեխայի սահուն անցումը դեպի հանրակրթություն: Չափորոշիչը հանդիսանում է երեխայակենտրոն կրթության հիմքը և երեխաների կարիքներին ու հետաքրքրություններին արձագանքելու, յուրաքանչյուր երեխայի անձը հարգելու, համատեղ ուսումնառության գործընթացը խթանելու հնարավորություն է ընձեռում:

ՕԳՏԱԳՈՐԾՎԱԾ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿ

1. «Նախադպրոցական կրթության մասին» ՀՀ օրենք.
2. «Նախադպրոցական մանկավարժություն» - Երևան 2008 թ. /Ս. Մարության, Ա. Դալլաբյան/
3. «Ուսումնական ձեռնարկ մանկապարտեզի համար» - Երևան 2010թ. /Հ. Միտոյան, Լ. Սմբատյան/
4. Մանկապարտեզի վաղ հասակի առաջին և երկրորդ խմբերի (կյանքի առաջին և երկրորդ տարի) կրթական համալիր ծրագիր» - Երևան 2012 թ. /Ա. Հովհաննիսյան, Ս. Մարության և ուրիշներ/
5. Նոր չափորոշչով մանկապարտեզում երեխաները կսովորեն մեղիագրագիտություն, կձանոթանան օրենքի գաղափարին. Նախագիծ, <https://www.armtimes.com/hy/article/208780>
6. ՀՀ կառավարության որոշումը նախադպրոցական կրթության պետական կրթական չափորոշիչը հաստատելու մասին, <https://lib.armedu.am/files/resource/files/2022-02-24/9368835223ec84664689175ec655a9e8.pdf>, ընդ. 04.05.2021